

Βασιλιάδες και διάβολοι, ερωτήματα και κραυγές

Από τους Νένα Κοκκινάκη, Γιάννη Τριανταφύλλου

■ Alice Miller **Η απαγορευμένη γνώση**, μτφρ.: Πελαγία Τσιάνρη, εκδόσεις Ροές, σ. 223, € 17,04

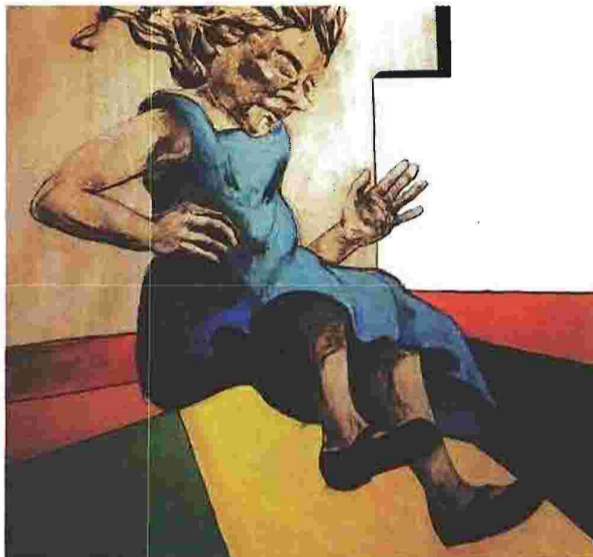
Ακόμη ένα βιβλίο από τις εκδόσεις Ροές στη σειρά «Ψυχολογία-Ψυχανάλυση» είναι η **Απαγορευμένη γνώση**, της παιδοψυχολόγου Άλις Μίλερ (1923-2010), της οποίας τα βιβλία κέρδισαν διεθνή αναγνώριση. Πρόκειται για το τέταρτο έργο της που κυκλοφορεί στα ελληνικά (μετά τα βιβλία *Οι φυλακές της παιδικής μας ηλικίας*, *Το ζήτημα της Εύας* και *Το σώμα δεν ψεύδεται ποτέ*). Τη Μίλερ απασχόλησαν συστηματικά οι «κρυφοί χειρισμοί» των γονέων στη διάρκεια της ανατροφής των παιδιών τους, όπως και οι στρατηγικές προφύλαξης ενάντια στα τραύματα της παιδικής ηλικίας, που μεταφέρονται από γενιά σε γενιά, αφήνοντας τους γονείς στο απυρόβλητο. Κι αυτό, γιατί ένα κομμάτι παιδικής ηλικίας μένει συνήθως διά βίου αθέατο, κάπου στην περιοχή του ασυνείδητου, όπου κανείς δεν κατηγορεί ευθέως τους γονείς, ούτε τους θέτει προ των ευθυνών τους. Μελετώντας τις αιτίες του προβλήματος, η Μίλερ δεν διστάζει να αποδώσει ευθύνες στους ίδιους τους ψυχαναλυτές, οι οποίοι με τη στάση τους ενθαρρύνουν την απόθεση των παιδικών τραυμάτων και εγκλημάτων που ασκούν οι γονείς σε βάρος των παιδιών. Ισως γιατί οι ίδιοι δεν έχουν καταφέρει να συνειδητοποιήσουν και να βιώσουν τα δικά τους παιδικά τραύματα. Στο βιβλίο η συγγραφέας, παραθέτοντας συνταρακτικά παραδείγματα, μοιράζεται με τους αναγνώστες της τις γνώσεις που αποκόμισε μετά την εικοσάχρονη δραστηριοποίηση της στην ψυχαναλυτική πρακτική και διδακτική, όταν πλέον αποφάσισε να ασχοληθεί αποκλειστικά με τη συγγραφή.

■ Νίκος Πιλάβιος **Τα ευτυχισμένα παιδιά θέλουν γονείς χωρίς «εγώ»**, εκδόσεις Καστανιώτη, σ. 132, € 10,65

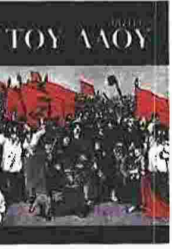
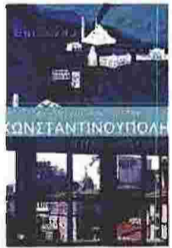
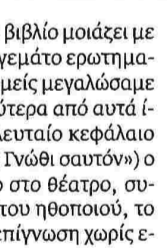
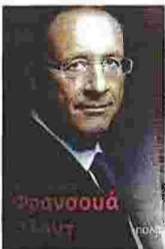
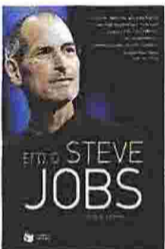
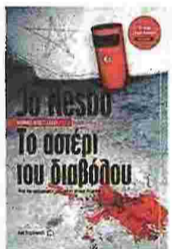
Τα όσους θέλουν να βρουν το μυστικό που κάνει ένα παιδί ευτυχισμένο, ο Νίκος Πιλάβιος, γνωστός, όχι μόνον ως πρόσωπο του θεάτρου, του ραδιοφώνου και τηλεόρασης, αλλά και ως δημοσιογράφος και συγγραφέας για παιδιά, απαντά αυθόρμητα: «Χωρίς καμιά αμφιβολία, είναι η αληθινή φροντίδα και σorge από τη μεριά του γονιού, που έχει βάλει κατά μέρος το «εγώ» του. Βλέπετε, τα ευτυχισμένα παιδιά θέλουν γονείς χωρίς «εγώ»». Στο βιβλίο του είναι συγκεντρωμένα κείμενα που πρωτοδημοσιεύτηκαν το 1987 στο περιοδικό «Τηλέραμα», στη στήλη που υπέγραφε ο ίδιος, με τίτλο «Τώρα που τα παιδιά κοιμούνται». Αυτός και ο αρχικός τίτλος του βιβλίου, που κυκλοφόρησε ένα χρόνο αργότερα από τις εκδόσεις Καστανιώτη. Το βιβλίο μοιάζει με ημερολόγιο καθημερινού ταξιδιού «σ' ένα χώρο γεμάτο ερωτηματικά για τον τρόπο που μεγάλωσαν εμάς, που κι εμείς μεγαλώσαμε ή μεγαλώνουμε τα παιδιά μας και που τα μεγαλύτερα από αυτά ίσως σήμερα μεγαλώνουν τα δικά τους». Στο τελευταίο κεφάλαιο («Σαν επίλογος, "Η", όπως Ηθσοποιός - "Γ", όπως Γνώθι σαυτών») ο συγγραφέας, μέσα από την 23 ετών εμπειρία το στο θέατρο, συσχετίζει την τέχνη τού να είσαι γονιός με αυτήν του ηθοποιού, το «γνώθι σαυτών» και την «επίγνωση». «Αλλά μια επίγνωση χωρίς επιλογές. Χωρίς να κρατάς από όσα βλέπεις στον εαυτό σου μόνο εκείνα που σου αρέσουν και να κουκουλώνεις εκείνα που δεν σου αρέσουν. Χωρίς να κατηγορείς τον εαυτό σου ή να τον επαινείς. Χωρίς να φοβάσαι να δεις ό, τι κι αν είσαι, χωρίς να νιώθεις ενοχές γι' αυτό που είσαι, χωρίς να θέλεις να γίνεις κάτι άλλο από αυτό που είσαι».

■ Βίβιαν Αβρααμίδου-Πλούμπη **Στο αδιέξοδο** εκδόσεις Αλεξάνδρεια, σ. 314, € 14,91

Κάπου στην άκρη της Μεσογείου, στο σημείο όπου η Ιβηρική ακουμπά στην Αφρική, γεννήθηκε ένα νησί, η Ακρα Λεύκα. Το όνομά του, όπως και αυτό της ωραιότερης πόλης του νησιού, της Ζόρα, δεν έχει σημασία, αφού οι πόλεις που περιγράφονται είναι αδρατες και φανταστικές. Όπως οι *Αδρατες πόλεις* στο βιβλίο του Ιταλό Καλβίνο, από το οποίο η συγγραφέας δανείστηκε τους τίτλους των κεφαλαίων του νέου βιβλίου της. Για τη Βίβιαν Αβρααμίδου-Πλούμπη (τελευταίο της μυθιστόρημα *Η ψυχή του χρυσού*, 2009 από τις εκδόσεις Αλεξάνδρεια), ό, τι μετράει είναι τα γεγονότα, ασήμαντα ή συνταρακτικά, ευχάριστα ή τραγικά. Γεγονότα που θα μπορούσαν να συμβούν παντού. Ποιο θα είναι ωστόσο «το χρώμα» που θα πάρει η πόλη; Και πώς εξηγείται η «απουσία της τάξης των πραγμάτων και της λογικής», που οδηγεί

Έργο της Ελευθερίας Τσάκο. Ατομική έκθεση στο χώρο Τέχνης 24. Μέχρι 3/12

στην αδράνεια ή στο αντίθετο, την υπερβολική αντίδραση απέναντι στα γεγονότα, που θα οδηγήσουν σε αδιέξοδο, μπορεί και σε καταστροφή; Η συγγραφέας, που κατάγεται από την Αμμόχωστο, σπούδασε Οικονομικά και μετά το '74 ζει στην Πράγα, γράφει ένα μυθιστόρημα κλιμακούμενης έντασης, όπου τα μυθολογικά στοιχεία εναλλάσσονται με συγκεκριμένα γεγονότα του πρόσφατου παρελθόντος, ενώ οι ήρωες εμφανίζονται ως θύματα της ιστορικής συγκυρίας περισσότερο και πολύ λιγότερο των προσωπικών τους επιλογών.

N.K.

■ Τζορτζ Μπιμ **Εγώ, ο Στιβ Τζομπς**, εκδ. Πατάκη

Ο πρόσφατα αποβιώσας «καλλιτέχνης της τεχνολογίας» μέσα από δικά του λόγια. Μια συλλογή από τις πλέον διάσημες ρήσεις και αξιωματικές σκέψεις του τα τελευταία τριάντα χρόνια, «μοιρασμένη» σε 200 αυτοτελή αποσπάσματα. Ο Τζομπς μιλά για την τεχνολογία, τις επιχειρήσεις, τις προκλήσεις που αντιμετώπισε στη ζωή και την καριέρα του και άλλα πολλά. Αναμφίβολα ένας εξαιρετικά επιδραστικός άνθρωπος, με μια απολύτως μυθιστορηματική ζωή.

■ Συλλογικό **Μια συζήτηση με τον Φρανσουά Ολάντ**, εκδ. Πόλις
 Ο σοσιαλιστής Ολάντ είναι τη δεδομένη στιγμή ο επικρατέστερος υποψήφιος για τη θέση του προέδρου της Γαλλίας, σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις, οι οποίες τον φέρνουν αρκετά μπροστά από τον νυν πρόεδρο, τον άνδρα της Μπρούνι. Συνεπώς το παρόν βιβλίο δεν θα μπορούσε να είναι πιο επίκαιρο, με τη μάχη για τη γαλλική προεδρία να φουντώνει μέρα με τη μέρα. Απαντώντας σε ερωτήσεις τεσσάρων δημοσιογράφων, ο μεσιέ Ολάντ εξηγεί το «γαλλικό όνειρο» (le rêve français), δηλαδή το όραμα που έχει για την πατρίδα του και τον λαό της. Εύχρηστο, ευκολοδιάβαστο, ενημερωτικό, ενδιαφέρον.

■ Ζακ Ταρντί - Ζαν Βοτρέν **Η κραυγή του λαού** εκδόσεις Κ.Ψ.Μ.

Η Παρισινή Κομμούνια σε ένα κόμικς 320 σελίδων - εκδοτικό γεγονός. Αφιερωμένο στα 140 χρόνια της (18 Μαρτίου 1871), όταν στο Παρίσι ξεσπά κοινωνική επανάσταση και οι Κομμουνάροι με διάταγμα θέτουν υπό τη σημαία τους όλους τους ξένους εθελοντές: Πολωνούς, Ιταλούς, Ιρλανδούς, Ελληνες. Το βιβλίο «διαδραματίζεται» στα οδοφράγματα και τις πλατείες του Παρισιού: αλληπάλληλες σφοδρές μάχες μέχρι την τελική αιματηρή καταστολή της εξέγερσης, με απολογισμό πολλές χιλιάδες νεκρούς. Η εικονογράφηση είναι πραγματικά εντυπωσιακή, η απόδοση του κλίματος της εποχής ιδιαίτερα παραστατική, η αξία της όλης δουλειάς, αδιαμφισβήτητη.

■ Συλλογικό **Η τέχνη της γραφής II**, εκδ. Τόπος

Διάσημοι συγγραφείς μιλούν για τα βιβλία τους στο έγκυρο περιοδικό *Paris Review*, το οποίο, εδώ και μισό αιώνα, αποτελεί ένα πολύ αξιόλογο ανάγνωσμα στον χώρο της λογοτεχνίας. Οι συνεντεύξεις των δημιουργών, σε δημοσιογραφικό του περιοδικού, αποτελούν το μέσο για να εκθέσουν τον αφιπλόστομο εαυτό τους, εξομολογούμενοι τις πιο μύχιες σκέψεις τους, για την τέχνη και τη ζωή. Στον παρόντα τόμο, επτά κορυφαίοι συγγραφείς (Εζρα Πάουντ, Χένρι Μίλερ, Ντόροθι Πάρκερ, Κερτ Βόνεγκατ, Τζέιμς Μ. Κέιν, Ουίλιαμ Μπάροουζ και Ρόμπερτ Λόουελ) μιλούν για όλα. Διαφωτιστικός πρόλογος από τον Άρη Μαραγκόπουλο. Προηγήθηκε από τις ίδιες εκδόσεις «Η τέχνη της γραφής I», όπου αποκαλύπτουν με λεπτομέρειες τα μυστικά της τέχνης τους οι: Τ.Σ. Ελιοτ, Τρούμαν Καπότε, Ερνεστ Χέμινγουεϊ, Σολ Μπέουσον, Χόρχε Λουίς Μπόρχες, Γκρέιαμ Γκριν, Ουίλιαμ Φόκνερ, Ισαάκ Μπάσεβιτς Σίνγκερ, Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες, Χάρολντ Μπλουμ.

■ Χάριετ Σουέιν **Τα μεγάλα ερωτήματα της ιστορίας**, εκδ. Κλειδάριθμος

Γιατί καταρρέουν οι οικονομίες; Τι κάνει έναν ηγέτη μεγάλο; Γιατί γίνονται επαναστάσεις; Αυτά και άλλα ερωτήματα σχετικά με την πορεία της ανθρωπότητας απαντώνται από τη συγγραφέα, η οποία χρησιμοποιεί πλήθος παραδείγματα από την αρχαία Ελλάδα αλλά και τις απόψεις γνωστών στοχαστών. Από την ίδια δημοφιλή σειρά του Κλειδάριθμου κυκλοφορούν: «50 επιστημονικές και φιλοσοφικές θεωρίες που επηρέασαν την ανθρωπότητα», «Οι μεγαλύτερες απάτες της ιστορίας», «Οι χειρότερες αποφάσεις της ιστορίας», «Οι χειρότερες εφευρέσεις της ιστορίας», «Συνταρακτικές πολεμικές ιστορίες που δεν ειπώθηκαν ποτέ», «Τα αινίγματα της ιστορίας» κ.ά.

■ Τζο Νέσμπο **Το αστερί του διαβόλου** εκδ. Μεταίχμιο

Ένας σίριαλ κίλερ στο Οσλο σπέρνει τον τρόμο, αφήνοντας κάτω από τα βλέφαρα των θυμάτων του πεντάγραμμο ρουμπινιών. Ο ντετέκτιβ Χάρι Χόλε, απαξιωμένος από την υπηρεσία του, είναι ο κεντρικός ήρωας των μυθιστορημάτων του πολύ επιτυχημένου νορβηγού συγγραφέα. Η καλοκαιρινή τραγωδία στο Οσλο και το νησί Ουτόγια μοιραία επιφέρει και τους σχετικούς συνειρημούς (αφού το μυθιστόρημα είχε κυκλοφορήσει πριν από το μαζικό έγκλημα στη Σκανδιναβία). Ο διάσημος Ελρόι τιμά τον Νέσμπο γράφοντας ότι «τον καταδίωκει σαν σκυλί για να του πάρει τη θέση του Νο 1 συγγραφέα αστυνομικών ιστοριών στον κόσμο...».

■ Βιτόριο Τζακοπίνι **Βασιλιάς σε καταδίωξη**, εκδ. Κέδρος

Ο Μπόμπι Φίσερ υπήρξε αναμφίβολα ένας σταν στο σκάκι. Αξέχαστη η αναμέτρησή του με τον Αμερικανό Σπάσκι στο Ρέικιαβικ, στο επίκεντρο του Ψυχρού Πολέμου. Αλλωστε η Ισλανδία, η χώρα του μεγάλου θριάμβου του, ήταν εκείνη που αποτέλεσε το απάγκιο του, στα τελευταία χρόνια της ζωής του, όταν η πατρίδα του, που άλλοτε τον δόξαζε, τον πήρε στο κυνήγι επειδή έσπασε το εμπάργκο και αγωνίστηκε το 1992 στο Βελιγράδι, ξανά κόντρα στον Σπάσκι. Για κάποιους ο Μπόμπι Φίσερ ήταν ο μεγαλύτερος σκακιστής όλων των εποχών, για κάποιους άλλους, ένας επαναστάτης.

■ Αλέξανδρος Μασσαβέτας **Κωνσταντινούπολη, η πόλη των απόντων**, εκδ. Πατάκη

Η παρούσα έκδοση συνοδεύτηκε και από έκθεση φωτογραφίας. Ο δημιουργός, παρών στην Πόλη επί οκτώ χρόνια, «έκλεψε» ποικίλες στιγμές της καθημερινότητας με τη φωτογραφική μηχανή του. Οι κάτοικοι ιστορικών συνοικιών, του Πέραν, του Ταρλάμπαι, του Φαναρίου, του Κούμκαπι, «ποζάρουν» στον φακό του, ως ανώνυμοι ήρωες απλών ιστοριών. Όσο για τον τίτλο, αυτός αναφέρεται στον κίνδυνο απώλειας κάθε ιστορικής μνήμης, συσχετισμένης με κοινότητες, κυρίως μειονοτήτων, που χάθηκαν ή οδεύουν στον χαμό, αδύναμες να αντισταθούν στην επέλαση της αστικής ανάπτυξης που σαρώνει την Πόλη. Πλούσιο εικαστικά βιβλίο, με πολύ και ενδιαφέρον υλικό. □

Γ.Γ.